

Julkaisija Helsingin yliopisto, Luonnontieteellinen keskusmuseo LUOMUS, Kasvitieteen yksikkö.

Toimitus Mikko Piirainen (päätoimittaja, puh. 02941 24438), Leena Helynranta (toimitussihteeri, puh. 02941 24435), Juha Suominen, Pertti Uotila.

Toimituksen osoite Luonnontieteellinen keskusmuseo LUOMUS, PL 7, 00014 Helsingin yliopisto. Toimituksen sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@helsinki.fi (paitsi suominen.juha1@pp.inet.fi).

Tilaukset ja osoitteenmuutokset sähköpostilla kasvimuseo@helsinki.fi

Taitto Leena Helynranta. **Painopaikka** Lönnberg Painot Oy, Helsinki.

Lutukka ilmestyy vuosittain neljänä numerona. Vuosikerran tilaushinta on 26,00 € (sis. alv. 10 %).

www.luomus.fi/lutukka

Lutukka is a floristic periodical quarterly published by the Botany Unit, Finnish Museum of Natural History, University of Helsinki. It contains short articles on Finnish flora, both flowering plants and cryptogams, floristics, important plant finds, floristic mapping, threatened plants, working techniques, news and book reviews. Lutukka is the Finnish name of *Capsella bursa-pastoris* (L.) Medik.

Editors Mikko Piirainen (Editor-in-Chief), Leena Helynranta, Juha Suominen, Pertti Uotila.

Address Botany Unit, Finnish Museum of Natural History, P.O. Box 7, FI-00014 University of Helsinki.

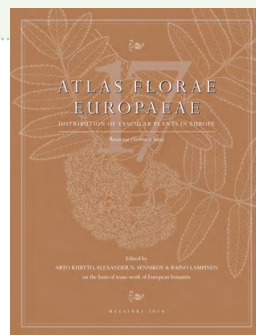
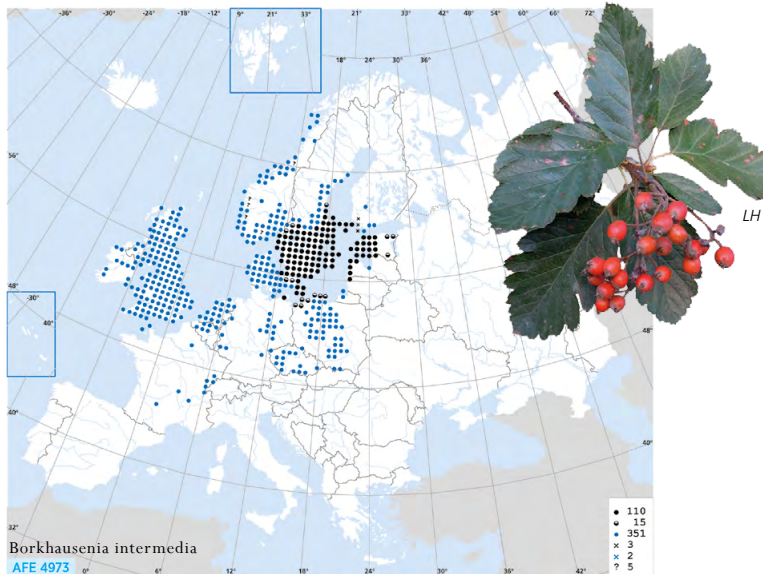
Kansi Pihlaja liekehtii. Valokuva Mikko Paartola.

Vuosi huipentui pihlajiin

Vuoden 2017 loppumetreillä valmistui painokuntoon Euroopan kasvikartoituksen *Atlas Florae Europaeae* (AFE) pihlajaosa (*Sorbus* s.l.). Se ilmestyy samoihin aikoihin tämän Lutukan numeron kanssa.

Nykyaikainen fylogeniattutkimus on johtanut siihen, että aiemmin laajasti ymmärretty pihlajien suku on ollut perusteltua jakaa moneksi. Tämän ovat Euroopan lajiston osalta toteuttaneet Alexander Sennikov ja Arto Kurtto Memorandassa julkaistussa

koosteessa (<https://journal.fi/msff>), ja he ovat käyttäneet jakoa AFE:n pihlajaosassa. He käsittelevät eurooppalaiset pihlajat kymmenenä sukuna, joista viisi on risteymäsyntyisiä ja heidän nimeämiään kuuluisien pihlajatutkijoiden mukaan (*Borkhausenia* – Moritz Balthasar Borkhausen 1760–1806, *Hedlundia* – Johan Teodor Hedlund 1861–1953, *Karpatiosorbus* – Zoltan Kárpáti 1909–1972, *Majovskya* – Jozef Májovský 1920–2012, *Normeyera* – Norbert Meyer 1954–).

Pihlajat ovat Euroopassa monilajinen ryhmä ja AFE:ssa lajeja on 191. Suomen muutamat alkuperäiset lajit ja alalajit ovat mukana nimillä: *Sorbus aucuparia* L. subsp. *aucuparia*, eteläkotipihlaja, *Sorbus aucuparia* subsp. *glabrata* (Wimm. & Grab.) Hedl., pohjankotipihlaja, *Hedlundia hybrida* (L.) Sennikov & Kurtto, suomenpihlaja, *Borkhausenia intermedia* (Ehrh.) Sennikov & Kurtto, ruotsinpihlaja. Oikeaoppisesti rajatut teodorinpihlaja (*Hedlundia teodori*) ja kaunopihlaja (*H. meinichii*) eivät siis kuulu alkuperäislajistoomme.

Euroopassa lajimäärältään valtaisa ruusukasvien heimo on nyt kartoitettu AFE:ssa poimulehtiä (*Alchemilla* ja *Aphanes*, 354 karttaa) ja vatuksia (*Rubus*, 794 karttaa) myöten, yhteensä 1782 karttaa ja 1182 sivua osissa 13–17. Pihlajaosaa ja kaikkia muitakin Atlaksen osia saa Tiedekirjasta (Snellmaninkatu 13, Helsinki), verkkokauppa <https://www.tiedekirja.fi>. Pihlajaosan hinta ei vielä tätä kirjoitettaessa ollut selvillä.

— Leena Helynranta